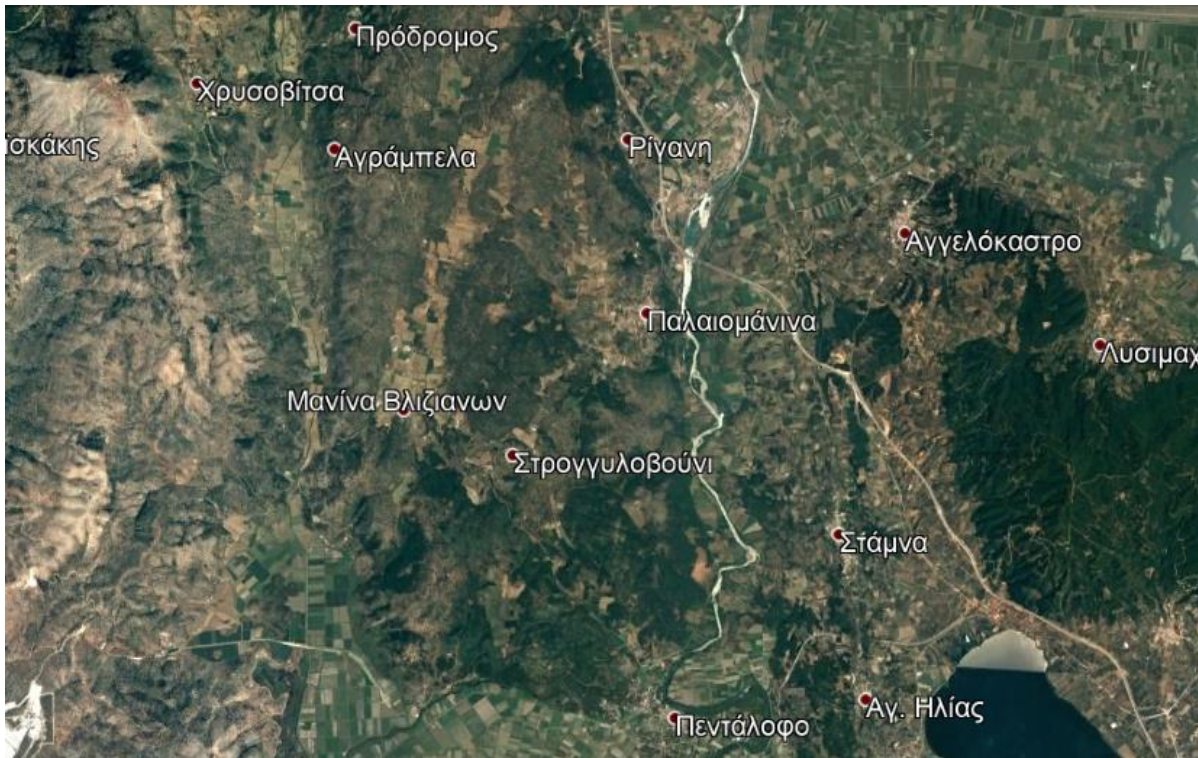

Δευτέρα 20 Μαρτίου 1809.

Από το Πρόδρομο για την Μπουντολοβίτσα¹³⁵, απόσταση 4 ώρες και 7 λεπτά, με τα πόδια μαζί με τους Αλβανούς. Ξεκινήσαμε στις 09:25 π.μ, ανεβήκαμε στο πέρασμα που βρίσκεται αμέσως μετά το πίσω μέρος του Πρόδρομου, και σε λιγότερο από μισή ώρα φτάσαμε στη κορυφή της κορυφογραμμής, όπου εκεί εμφανίστηκε μπροστά μας μια τεράστια έκταση από το Βελανιδιές, όπου εδώ συχνάζουν μόνο ληστές, ή Καραγκούνιδες με τα κοπάδια τους, και διασχίζεται από λαβυρινθώδη μονοπάτια που είναι δύσκολο για ένα άλογο, και πολύ περισσότερο με τις αποσκευές να τα διασχίσει. Αυτό το δάσος ονομάζεται «Το δάσος της Μανίνας». Είχα πάρει ένα μονοπάτι στα αριστερά από τον κυρίως δρόμο, με σκοπό την εξεύρεση παράκαμψης για κάποια ερείπια στην όχθη του Άσπρου (Αχελώου), τα οποία ονομάζονται «Παλαιά Μάνι», αλλά τώρα αντιλαμβάνομαι ότι δεν μπορούμε να τα προσεγγίσουμε με τα άλογα των αποσκευών μας. Όπως δηλώνει ο Μπουλούμπασης (bolu-bashi) της αλβανικής συνοδείας μας, ότι για την ώρα είμαστε πολύ λίγοι για να διαχωριστούμε σε αυτούς τους επικίνδυνους καιρούς και τόπους, ανακτήσαμε την συνήθη διαδρομή από το Πρόδρομο, έχοντας χάσει περίπου 8 λεπτά από την παράκαμψη. Ο οδηγός μας από τον Πρόδρομο επισημαίνει μια θέση όπου δολοφονήθηκαν πριν δύο χρόνια, τρεις Τούρκοι από ληστές που ήρθαν από τα νησιά, τα οποία στη συνέχεια καταλήφθηκαν από τους Ρώσους.

Κατά τη διάρκεια μιας στάσης που κάναμε για να γευματίσουμε, από 11:40 π.μ. έως 12:30 μ.μ., σε ένα πηγάδι σε ένα μικρό άνοιγμα στη

¹³⁵ Ποδολοβίτσα

ΑΚΑΡΝΑΝΙΑ - ΑΙΤΩΛΙΑ

μέση του δάσους, κάποιες οικογένειες από Καραγκούνηδες μας προσπέρασαν, αποτελούνταν κυρίως από γυναίκες και παιδιά, βιάδιζαν διπλά στα αλόγα, τα οποία μετέφεραν σκηνές, καλαμπόκι, κριθάρι, και όλα τα οικιακά τους σκεύη. Τα βρέφη ήταν σε καλάθια πάνω στους ώμους των γυναικών, οι οποίες με τα σώματά τους λυγισμένα προς τα εμπρός και με βιαστικό βήμα, σέρνουν ένα άλογο, ή μια σειρά από δύο ή τρία άλογα, και απασχολούνται ταυτόχρονα με το γνέσιμο του μαλλιού. Τα άτομα αυτά είναι «Βλαχίωτες» από τα βουνά Καλαρρύτες, και έχουν πάρει δρόμο προς τις πεδιάδες της Κατοχής, όπου οι άνδρες τους βρίσκονται εκεί με τα κοπάδια τους. Το δάσος αποτελείται εξ ολοκλήρου από βελανιδιές, οι οποίες ποτέ δεν αναπτύσσονται σε μεγάλο ύψος, αλλά μερικές φορές είναι πλατιές και εκτείνουν μεγάλο αριθμό κλαδιών. Οι ελάχιστοι θάμνοι, αποτελούνται κυρίως από τα Παλιούρια και άγριες Κουτσουπιές. Το Χρυσόξυλο που χρησιμοποιείται ως κίτρινη χρωστική ουσία, βρίσκεται επίσης εδώ. Μισή ώρα πριν από την Ποδολοβίτσα βγήκαμε από το δάσος και μπήκαμε στην πεδιάδα που απλώνεται στις όχθες του Άσπρου ως την θάλασσα. Αν και γενικά η πεδιάδα πλημμυρίζει το χειμώνα, τώρα είναι στεγνή. Το χώμα, το οποίο αποτελείται από ένα σκληρό λευκό πηλό, τώρα είναι αρόσιμο και έτοιμο για την σπορά του καλαμποκιού, στο οποίο εδώ οι κάτοικοι δεν έχουν τα μέσα για τεχνητή άρδευση.

Η Ποδολοβίτσα (Πεντάλοφο) αποτελείται μονάχα από ένα πύργο με τετράγωνο περίφραγμα εσωκλείοντας τις κατοικίες και τα λίγα τριγύρω καλύβια φτιαγμένα με πλεγμένες λυγαριές, κείται στους πρόποδες ενός μικρού υψώματος, στην κορυφή του υπάρχει μια εκκλησία, στα δεξιά η όχθη του Άσπρου, όπου τώρα συγκεντρώνεται σε μια στενότερη κοίτη από ό, τι στην πεδιάδα του Βραχώριου, και αυξημένος από τους παραποτάμους που ενώνονται κοντά στο Αγγελόκαστρο, μπορεί να συγκριθεί με τον Τάμεση στο Staines. Το καλοκαίρι είναι πολύ ρηχός, και μπορεί να κανείς να τον διασχίσει με τα ποδιά στη θέση Ποδολοβίτσα,

αλλά ένα τέταρτο του μιλίου πιο κάτω, όπου προεξέχει μια βραχώδης όχθη από την απέναντι πλευρά, στενεύει τον ποταμό σε πενήντα γιάρδες, εδώ δεν είναι ποτέ διάβατος. Εδώ είναι το συνηθισμένο πορθμείο (περαταριά), και είναι το μοναδικό εκτός από εκείνο της Κατοχής.

Πληροφορηθήκαμε από τους κατοίκους της Ποδολοβίτσας ότι μια ανεξέλεγκτη επιδημία που επιδημεί τώρα στο Κάρλελι, τελευταία θανάτωσε 6 άτομα στο χωριό. Επομένως περάσαμε μέσω πορθμείου στην Γουριά, όπου βρίσκεται περίπου στην ίδια απόσταση πιο κάτω από το πορθμείο από ότι η Ποδολοβίτσα πιο πάνω από αυτό. Εδώ έμαθα ότι η επιδημία (λοιμική) όπως την αποκαλούν, ήταν υπερβολή στη Ποδολοβίτσα, με σκοπό να μας φοβίσουν και να μας διώξουν από εκεί, ενώ εδώ έχει επιδεινωθεί, εν τούτοις, η αρρώστια αυτή, σε καμία περίπτωση δεν φαίνεται να έχει πολύ κακοήθη χαρακτήρα, αν και δύσκολα ένα Ελληνικό σπίτι σε αυτό το χωριό των 30 ή 40 κάτοικων έχει διαφύγει από αυτή, δυο ή τρία άτομα μόνο έχουν πεθάνει. Λέγεται ότι ξεκινά με πονοκέφαλο και πυρετό, αλλά εάν ο ασθενής είναι υγιής, στη περίπτωση αυτή είναι σχεδόν η μονή τους γιατροιά, αυτός συνήθως αναρρώνει σε δεκαπέντε ημέρες. Υπάρχουν λίγες Τούρκικες οικογένειες στη Γούρια και ένα μικρό τζαμί χωρίς μιναρέ. Πιο κάτω από την Γουριά το ποτάμι απλώνεται σε μεγάλη έκταση, και έχει μερικά αμμώδη νησιά μέσα σε αυτό. Στη συνέχεια λαμβάνει μια μεγάλη στροφή αριστερά προς το άκρο των λόφων οι οποίοι κατηφορίζουν από την Σταμνά προς την πεδιάδα. Στο άνοιγμα μεταξύ αυτού του σημείου και μερικών υψωμάτων προς τις εκβολές του ποταμού, φαίνεται το χωριό Μαγούλα σε ένα μικρό ύψωμα του κάμπου, και η Παλαιά Κατούνα στους πρόποδες των λόφων προς τα δεξιά. Η Κατοχή είναι κρυμμένη από την προβολή αυτών.

Η Αλβανική μας συνοδεία αποτελείται εν μέρει από Μουχαμέτηδες (Μωαμεθανούς) και εν μέρει από Χριστιανούς, οι οποίοι είναι όλοι τους από την ύπαιθρο που είναι κοντά στο Berat και στη Kolonia. Δεδομένου ότι απαλλαχθήκαμε στο Μαχαλά από ένα Μπουλουμπάση ο οποίος είχε πείσει μερικούς από τους μουσουλμάνους ότι ήταν υποτιμητικό να βαδίζουν πριν από τους γκιαούρηδες, δεν είχαμε καμία δυσκολία με κανένα από αυτούς, και τους έχουμε διατηρήσει σε άψογο καλό χιούμορ με την παρουσίαση ενός ή δυο προβάτων κάθε βράδυ για το δείπνο τους. Σε αντίθεση με τους τεμπέληδες, υπερήφανους Τούρκους, ή τους φτωχούς Έλληνες χωρικούς που συχνά εξαντλούν όλη τους την ενέργεια από τις επιπτώσεις της συνεχής μιζέριας και καταπίεσης, αυτοί οι Αλβανοί είναι αξιοθαύμαστοι για την ακούραστη δραστηριότητα τους. Κάθε στρατηγικό ύψωμα κοντά στο δρόμο, από την στιγμή που το αντικρύζω, το βρίσκω κατειλημμένο από έναν ή περισσότερους από αυτούς, και αυτό φαίνεται να είναι ένα πράγμα συναγωνισμού για το ποιος θα φτάσει πρώτος σε αυτό. Απαντούν σε όλες τις ερωτήσεις σχετικές με την τοπογραφία με πρωτοφανή ευφυΐα και ακρίβεια, και τους επιτρέπω να κοιτούν μέσα από το τηλεσκόπιο μου ως επιπλέον ανταμοιβή.

Τίποτα δεν μπορεί να είναι πιο διαφορετικό από τα Αλβανικά ήθη και από εκείνα των Οσμανλί (Οθωμανών), τα πιο νωχελικά και φλεγματικά των ανθρώπων, εκτός όταν διεγείρονται από κάποιο ιδιαίτερο πάθος. Από μια άποψη, ωστόσο, οι δυο λαοί συμφωνούν όπως, το ερωτικό φλερτ, αν και απαγορεύεται από την θρησκεία του Μωάμεθ. Ως Αλβανός στρατιώτης σπάνια νοιάζεται για τις διατάξεις, συνήθως παρηγορεί τον εαυτό του σε μια στάση στο δρόμο με μια πρέζα ταμπάκου και μια γουλιά νερό. Φτάνοντας σε ένα χωριό, το πρώτο πράγμα που συνήθως κάνουν είναι να σχηματίσουν μια ομάδα για χαρτιά με σωρό από παράδες, ενώ εκείνοι που δεν παίζουν παρακολουθούν. Ένας νεαρός άνδρας, που ιδιαίτερα διακρίνεται για την δραστηριότητά του, ονομαζόμενος Αλιούς, με πληροφόρησε, ότι στα νιάτα του, όπως πολύ από τους Αλβανούς στρατιώτες, βοσκούσε πρόβατα στα τοπικά βουνά του, και αυτά ήταν στο Arza, ένα μέρος στο βουνό Trebusin, δυο ώρες από την Κλεισούρα προς βορειοανατολικά, πέντε ώρες από Τεπελένι, και οχτώ από Πρεμεντί, αυτός είχε συχνά την συνήθεια να βρίσκει αρχαία νομίσματα από ασήμι και χαλκό.